

Thema: 'Dementie oftewel als het leven ongelooflijke vragen stelt'

Hallo Piet,

Een uurtje geleden belde hij:

"Hebben jullie even tijd voor me? Ik heb wat te bespreken en dat wil ik persoonlijk komen doen."

Al jaren leven we met elkaar mee. Zit ik stuk dan is Johan een adres om verhaal te halen en altijd op verhaal te komen. Omgekeerd is dat ook zo. Bij hem aanleiding genoeg trouwens.

Truus is jong dement geraakt en nu nog geen schim van zichzelf.

Hij heeft oorverdovend goed voor haar gezorgd en zichzelf overvraagd in haar belang.

Veel later dan goed voor hem is, geeft hij haar over in goede handen van professionele zorg, maar laat niet na om onderdeel te blijven van de actieve zorgverleners. Ik maak in gedachten altijd een diepe buiging voor hem en wanneer ik bid, komen hij en Truus er in voor.

"Ik ben verliefd tot over beide m'n oren" zegt hij en Marja aarzelt geen seconde en is ronduit blij voor hem. Dat geeft mij ruimte om adem te halen en .... het met haar eens te zijn.

Ik heb de overtuiging opgedaan dat dementie mensen doet sterven in leven. Huwelijkse relaties raken er door ontworpen, maar vooral ontheemd. Niemand is in de relatie nog thuis bij de ander.

Wat als de niet-zieke partner bij leven en welzijn nog een substantieel levensdeel voor zich weet?

Mag je dan nog eens relatiekeuzes aangaan zoals eerder met de partner die in dementie **'bij hem vandaan gegleden is'**?

In dit geval vind ik van wel.

Die keuze is niet vanzelfsprekend. Eerder had ik de ervaring met een jongere collega die haar partner overgaf aan de zorg van een verpleeghuis, omdat de ziekte MS hem al dermate had gesloopt dat er van een gewone huwelijkse relatie geen sprake meer kon zijn. Hij had er in toegestemd dat z'n nog jonge vrouw haar geluk ging beproeven bij andere jongens. Gewoon zonder het huwelijk te ontbinden en met wederzijdse instemming.

Ik heb dat altijd een oneerlijke beslissing gevonden, ook al weet ik dat het mij niet aangaat, maar mijn gevoel wilde niet mee in de feestvreugde van de rest van de collega's die dit allemaal fantastisch vonden.

Het druist tot op de dag van vandaag in tegen mijn overtuiging van trouw tot de dood en mijn verstaan van christelijke ethiek. Anders is dat bij dementie of in ieder geval in de concrete situatie met mijn vriend. De enige manier om hier de wil van Christus te doen, is blij te zijn voor hem. Denk ik...

Maar wat zegt dat over (huwelijkse) trouw in gelovig perspectief bij al die andere casussen in dit verband? Zijn er handvatten, richtlijnen af te spreken of hekjes te plaatsen om de discussie een kader te geven en niet te zien ontsporen in willekeur?

Ach en zo nog een paar vragen meer van een gelovig mens in soms ongelooflijke levensvragen.

Ik kom er graag met je over in gesprek.

Hart. groet,

Bert.

Hoi Bert:

In de eerste plaats bedankt, dat ik met mijn verhaal bij jou (ja, bij jullie!) terecht kon...

Je beschrijft het nu als een mooi verhaal, maar het is daarom nog niet zo gemakkelijk.

Ik vind, dat er wel een aantal voorwaarden aan verbonden zitten, en ik elk geval voor mijzelf:

Een voorwaarde vind ik bijvoorbeeld so wie so **dat de trouw aan mijn partner**, hetzij in een heel andere vorm van zorgende tot haar, overeind dient te blijven. *Die voorwaarde is voor mij 'heilig'* en zal ik ook altijd met een andere toekomstige partner overeind houden. Zij zal moeten kunnen accepteren dat ik die rol voor haar zal houden tot aan het end toe. Die tijd en ruimte zal ik te allen tijde claimen. Dan maar geen relatie meer bijvoorbeeld!

Trouwens Truus heeft dat 3 à 4 jaar geleden ook wel vaak tegen mij gezegd:

"Dan kun jij mooi met die en die...."

Ik vond dat toen een wat beschamende opmerking en ook lang nog niet aan de orde.

Op een gegeven moment kom je echter in de vele vormen van afscheidprocessen tot een afrondende situatie, die ruimte biedt aan een nieuw leven met iemand die weer op een gelijkwaardige manier als partner haar plaats inneemt.

Dus een andere voorwaarde lijkt mij te zijn dat je al die verliezen een plaats hebt gegeven en verwerkt hebt. Het is nogal wat waarvan je afscheid moet nemen:

- . acceptatie van de ziekte,
- . afscheid van jouw seksleven,
- . het opgeven van vele sociale contacten,
- . afscheid van een kerkelijk samen optrekken en geen diensten meer kunnen bezoeken,
- . afscheid van onze gezamenlijke vriendenbijeenkomsten,
- . niet meer voldoende contacten met mijn kleinkinderen,
- . afscheid nemen van een samendoen en elkaar versterken
- . en ga zo maar door...!

Eerst maar even zover...Ik moest in dit verband ook wel denken aan de vele echtscheidingen, die veel gemakkelijker geaccepteerd zijn. Daar zijn beide partners met hun gezonde verstand bij en hebben toch ook elkaar hetzelfde beloofd? In geval van dementie overkomt het jou en wordt jouw relatie daardoor buiten wie zijn schuld dan ook, teniet gedaan. Ik denk dat onze belofte dan niet meer van kracht is, maar de eerste voorwaarde dient voor mij onvoorwaardelijk overeind te blijven! Daarin blijft die trouwbelofte voor mij dan ook overeind.

Groet: Johan